

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره دهم - سال اول

تاریخ چاپ ۱۳۹۵/۴/۲۱

شماره چاپ ۶۶

شماره ثبت ۵۷

یک شوری

طرح حمایت از معلولان و سالمندان در عبور و مرور

«در اجرای ماده (۱۴۱) آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی»

کمیسیونهای ارجاعی

اصلی: شوراها و امور داخلی کشور

فرعی: بهداشت و درمان - صنایع و معادن - عمران -

فرهنگی - قضائی و حقوقی

معاونت قوانین

اداره کل تدوین قوانین

باسمه تعالی

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً با استناد به ماده (۱۴۱) آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، بدینوسیله درخواست رسیدگی به طرح «حمایت از معلولان و سالمندان در عبور و مرور» معوقه از مجلس نهم را داریم که نسخه‌ای از آن به پیوست می‌باشد.

جاسمی - ابوترابی - فرهنگی - ابطحی - حسینی کیا - میرزاده - تابش -
احمدی لاشکی - صباغیان - بادامچی - بابایی صالح - جعفرزاده - پژمانفر -
تجری - فلاحتی - یوسف نژاد - رنجبرزاده - قاضی پور - خضری - طیار -
اکبریان - پزشکیان - ولی داداشی - محبی نیا - نوبخت - علی ابراهیمی -
پاپی زاده - بیگدلی - زارع - خادم - کرم پور - محمد اسماعیل سعیدی -
بروجردی - کشت زر - شریعت نژاد - تربتی نژاد - بهادری - یوسف نژاد

مقدمه (دلایل توجیهی):

با رشد تکنولوژی و بهره‌گیری از فناوری‌های روز تعداد قابل توجهی از معلولان و سالمندان گرانقدر از ویلچرهایی با نیروی محرکه موتوربرقی استفاده می‌نمایند و با توجه به لزوم حرکت وسایل ذکر شده در سطوح هموار غالباً حرکت آنها از سواره‌روها انجام شده و از آنجایی که وفق بند (۱۸) ماده (۱) آیین نامه راهنمایی و رانندگی مصوب سال ۱۳۸۴ مشمول تعریف پیاده نشده و وسیله موتوری مزبور برابر تعریف بند (۹۹) آیین نامه ذکر شد وسیله نقلیه به حساب آمده و فرد استفاده‌کننده نیز طبق تعریف بند (۵۶) همان آیین نامه راننده محسوب می‌شود بنابراین به نظر می‌رسد، رعایت استانداردهای لازم در استفاده

از علائم هشداردهنده، وظیفه رانندگان در قبال استفاده‌کنندگان از این وسایل نقلیه با توجه به ماهیت معلولیت کاربران آن نیازمند تدوین قوانین اختصاصی، رعایت استانداردهای وسایل نقلیه یادشده و همچنین وظایف سایر کاربران ترافیک و کاربران مزبور از طریق قانونگذاری می‌باشد. به همین استناد طرح حمایت از معلولان و سالمندان در عبور و مرور به شرح زیر تنظیم شده و در این پیشنهاد از کاربران ترافیک نابینا نیز حسب قانون بین‌المللی عصا سفید در محیط ترافیک حمایت شده است.

لذا طرح ذیل تقدیم می‌گردد:

عنوان طرح:

حمایت از معلولان و سالمندان در عبور و مرور

ماده ۱- اصطلاحاتی که در این قانون به کار رفته‌اند دارای معانی مشروح

زیر می‌باشند:

۱- معلول: به فردی اطلاق می‌شود که به تشخیص کمیسیون پزشکی سازمان بهزیستی بر اثر ضایعه جسمی، روانی یا توأم، اختلال مستمر در سلامتی و کارایی عمومی وی ایجاد می‌شود، جانبازان تابع تشخیص کمیسیون پزشکی بنیاد شهید و امور ایثارگران می‌باشند.

۲- ویلچر(چرخ معلولان و سالمندان): وسیله‌ای چرخ‌دار با ظرفیت یک نفر برای جابه‌جایی فرد معلول که دارای وسایل و تجهیزات کنترلی (ترمز) مناسب و نیروی محرکه آن برقی و یا نیروی بدنی فرد معلول است.

۳- موتورسیکلت ویژه معلولان و سالمندان: وسیله نقلیه موتوری برای جابه‌جایی معلولان که حداقل دارای سه چرخ و ظرفیت یک نفر با حجم حداکثر

تا ۸۰ سی سی یا معادل آن بوده و دارای تجهیزات کنترلی مناسب برای هدایت و کنترل توسط فرد معلول می باشد.

ماده ۲- رانندگان در صورت نزدیک شدن به ولیچر افراد معلول و فرد نابینا و سالمندی که از عصای سفید استفاده می کند موظفند احتیاط لازم را به عمل آورند تا صدمه ای به فرد معلول و نابینا وارد نشود.

تبصره ۱- کسانی که با ولیچر (چرخ معلولان و سالمندان) جابه جا می شوند، اعم از اینکه خود هدایت چرخ را بر عهده داشته باشند یا فرد دیگری در حکم عابریاده هستند.

تبصره ۲- سایر عابران باید نابینای دارای عصای سفید را در عبور از عرض خیابان یاری دهند و در صورتی که این امر مقدور نشد فرد نابینا برای عبور از خیابان باید در ورود به سواره رو توقف نموده و عصای سفید خود را به علامت ایست به صورت افقی به رانندگان عبوری نشان دهد؛ رانندگان مکلف به توقف بوده و پس از متوقف شدن، اجازه عبور به فرد نابینا را به اطلاع وی می رسانند.

تبصره ۳- رانندگان کلیه خودروهای عمومی موظفند در مقصد به شخص نابینا یا دارای معلولیت و سالمندان در دسترسی به پیاده رو یا عبور از عرض راه، وی را یاری دهند، استنکاف از سوار نمودن مسافر دارای معلولیت ممنوع می باشد.

تبصره ۴- عدم رعایت مقررات این ماده توسط رانندگان در عدم توجه به علامت ایست عصای سفید یا استنکاف از قبول مسافر و یا یاری رساندن رانندگان وسایل نقلیه عمومی به فرد دارای معلولیت، متخلف را مشمول یک میلیون ریال جریمه می نماید که حسب ماده (۲۲) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی هر سه سال یکبار متناسب با نرخ تورم قابل تعدیل می باشد.

ماده ۳- شهرداری‌ها موظفند در ساخت پیاده‌روها دسترسی‌های لازم را برای بهره‌گیری افراد کم‌توان و یا معلول جسمی و حرکتی و سالمندان در نظر بگیرند.

تبصره ۱- در استفاده از مترو و وسایل نقلیه عمومی سهولت در بهره‌گیری افراد دارای معلولیت باید توسط متصدیان امر مدنظر قرار گیرد.

تبصره ۲- کارشناسان تصادفات پلیس راهنمایی و رانندگی در صورت نقص در راه و بروز حوادث رانندگی برای معلولان سهم دستگاههای مسؤل را احصاء و با عوامل مقصر وفق قانون برخورد می‌شود.

تبصره ۳- حرکت دادن ویلچر (چرخ معلولان) و موتورسیکلت ویژه معلولان در بزرگراهها، آزادراهها و معابر برون‌شهری ممنوع است.

ماده ۴- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با همکاری سازمان ملی استاندارد ایران، سازمان حفاظت از محیط‌زیست و پلیس راهنمایی و رانندگی استانداردهای فنی و زیست‌محیطی لازم برای تولید و واردات ویلچرهای برقی و موتورسیکلت‌های ویژه معلولان و سالمندان را ابلاغ نماید.

تبصره ۱- سازندگان و واردکنندگان موتورسیکلت‌های مذکور مکلف به رعایت ضوابط و استانداردهای معین شده در این ماده می‌باشند.

تبصره ۲- پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی موظف است بر اساس ضوابط اعلامی وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان حفاظت از محیط‌زیست و سایر مقررات مربوطه موتورسیکلت‌های ویژه معلولان را شماره‌گذاری نماید. راندن موتورسیکلت‌های موضوع این قانون بدون پلاک ممنوع است.

ماده ۵- تمامی کاربران استفاده‌کننده از ویلچرهای برقی و موتورسیکلت‌های ویژه معلولان و سالمندان موظف به رعایت کلیه قوانین و مقررات راهنمایی و

جریمه رانندگی بوده و در صورت تخلف از اجرای مقررات حسب تخلف ارتكابی برابر جدول تخلفات رانندگی موضوع ماده (۲۱) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب ۱۳۸۹ اعمال مقررات می‌شوند.

ماده ۶- وظیفه صدور گواهینامه رانندگی برای تمام متقاضیان واجد شرایط اخذ گواهینامه برعهده پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

تبصره ۱- رانندگی با موتورسیکلت‌های ویژه معلولان مستلزم دارا بودن گواهینامه موتورسیکلت است، کلیه کاربران دارای معلولیت و سالمندان که قصد استفاده از موتورسیکلت‌های ویژه را دارند باید توانایی آنها در راندن این وسیله نقلیه توسط کارشناسان پلیس راهنمایی و رانندگی احراز شود و آموزش این قبیل افراد از طریق آموزشگاههای رانندگی انجام می‌شود.

تبصره ۲- در صورتی که حسب نظر کارشناسان پلیس راهنمایی و رانندگی افراد دارای معلولیت و سالمندان توانایی اخذ گواهینامه رانندگی با وسیله نقلیه را مشروط به بهره‌گیری از تجهیزات درج‌شده در گواهینامه داشته باشند رانندگی بدون رعایت شرایط ذکر شده در گواهینامه در حکم نداشتن گواهینامه می‌باشد.

ماده ۷- صدا و سیما در راستای ارتقاء فرهنگ ترافیک موظف است لزوم توجه رانندگان به حقوق اقشار آسیب‌پذیر در ترافیک و معلولان را در ساعات پرمخاطب در قالب تهیه و پخش برنامه‌های آموزشی ترویج نماید، آموزش مفاد بخش‌هایی از این قانون که مرتبط با وظایف سایر کاربران ترافیک می‌باشد دارای اولویت در اطلاع‌رسانی است. / ب

هیأت‌رئسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴)

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین

در مورد طرح حمایت از معلولان و سالمندان در عبور و مرور تقدیم می‌گردد.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌گردد:

۱- سابقه تقدیم:

ماده ۱۳۴ - قبلاً تقدیم نگردیده است

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / کمیسیون (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:

با تغییر اساسی با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

پیش از انقضاء شش ماه بدون تغییر اساسی

با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان با انقضاء شش ماه

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می‌باشد.
 نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین‌نگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف- ماده ۱۳۱-

اول- حداقل امضاء لازم (۲۵ نفر) دارد ندارد

دوم- موضوع و عنوان مشخص دارد ندارد

سوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد ندارد

چهارم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد ندارد

ب- ماده ۱۴۲- طرح تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحده مواد متعدد مواجعه با ایراد نمی‌باشد.
 بیش از یک موضوع می‌باشد.

۴- در اجرای بند(۴) ماده(۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:
اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ندارد.
 دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می گردد.

دوم: از نظر سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز مغایرت ندارد.
 دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.
 دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

چهارم: از نظر آیین نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف- طرح تقدیمی با قانون آیین نامه داخلی مجلس مغایرت ندارد.
 دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ب- ماده ۱۲۲- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.
 نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ج- ماده ۱۸۵- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ندارد.
 می شود دارد. $\frac{3}{4}$

تعداد یک برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیرکل تدوین قوانین

۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند(۵) اصل(۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.
 دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

طرح تقدیمی از این جهت که در مقام حمایت از معلولان و سالمندان به عنوان دو قشر آسیب پذیر می باشد؛ طرحی پسندیده و لازم است. در عین حال به دلایلی که به شرح زیر اعلام می شود طرح مزبور مواجه با ایراداتی است که باید رفع گردد.

اولاً- با وجود قانون جامع حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۸۳/۲/۱۶، تقدیم طرحهای جزئی و موردی مغایر سیاستهای تدوینی مجلس شورای اسلامی است. توصیه می شود این طرح در قالب اصلاح یا الحاق به قانون مرقوم تنظیم گردد.

ثانیاً- در طرح تقدیمی علاوه بر برخی ایرادات نگارشی، احکام و تکالیف مهمی آمده بدون آنکه برای آنها ضمانت اجرای مناسبی پیش بینی شده باشد. این امر مغایر اصول قانون نویسی است.

ثالثاً- موضوع بیمه شخص ثالث نه نفیاً و نه اثباتاً در طرح مورد توجه قرار نگرفته که این یک نقص محسوب می شود.

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌گردد:

۱- در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض وجود ندارد
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط وجود ندارد
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی‌های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع لازم است.
 لازم نیست.

تعداد یک برگ سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

فهرست سوابق قانونی طرح حمایت از معلولان و سالمندان در عبور و مرور

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد	مرتبط
۱	آیین نامه راهنمایی و رانندگی با اصلاحات و الحاقات بعدی	۱۳۸۴/۰۳/۱۸	بندهای ۱۸، ۱۹، ۵۶، ۹۹ ماده ۱، ماده ۲۱۸	
۲	قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی	۱۳۸۹/۱۲/۸	۲۱، ۲۲	
۳	قانون تصویب کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت	۱۳۸۷/۰۹/۱۳	کل مواد	
۴	قانون جامع حمایت از حقوق معلولان	۱۳۸۳/۰۲/۱۶	کل مواد	

اداره قوانین
دایره چاپ و توزیع